

ÉLETÜNK

XXXIX. évf. 10. szám (39. Jg. Nr. 10)

Az európai magyar katolikusok lapja

2007. október

EURÓPA KERESZTÉNY GYÖKEREI

**A Szentatya beszéde politikusokhoz
szeptember 7-én a bécsi Hofburgban**

(...) A megosztottság, amely a föld-részt évtizedekre fájdalmasan kettéosztotta, politikailag már megszűnt, de az egységet még meg kell valósítani az emberek értelmében és szívében is. Bár a vasfüggöny 1989-es lehullása után néhány túlzott remény nem valósult meg, és egyes európai intézményeket bizonyos szempontokból jogos bírálattal illethetünk, az egységesülés folyamata nagy horderejű esemény, amely a béke korszakát hozta el a földrész számára, amelyen előzőleg szüntelen konfliktusok és testvérvégyilkos háborúk pusztítottak.

A közép-kelet-európai országok számára ebben a folyamatban való részvétel további ösztönzés arra, hogy megszilárdítsák belső szabadságukat, a jogállamiságot és a demokráciát – mondta a pápa, majd így folytatta beszédét: „Kötelességgem ezzel kapcsolatban emlékeztetni elődömré, II. János Pál pápára, aki nagymértékben hozzájárult ehhez a történelmi folyamathoz. Ausztria is, amely Nyugat és Kelet határán fekszik, hídszágként sokat tett ezért az egységért, és – ne feledjük – ebből sok előnye is származott.”

A „közös európai ház”, ahogyan a földrész közösségét nevezzük, csak akkor lesz mindenki számára kellemesen lakható, ha szilárd kulturális és erkölcsi alapokra épül, amelyek a történelmünk-ből és hagyományainkból származó közös értékekből fakadnak. Európa nem tagadhajta meg keresztény gyökereit. Ezek civilizációnk dinamikus alkotóelemei a harmadik évezredben is. (...)

Az európai életstílust illetően a pápa hangsúlyozta: olyan társadalmi rendről van szó, amely magába foglalja a gazdasági hatékonyságot és a szociális igazságosságot, a politikai pluralizmust és a toleranciát, a liberalizmust és a nyitást, de azoknak az értékeknek a megőrzését is, amelyek ennek a földrésznek sajátos helyzetet kölcsönöznek. Ez a modell a modern gazdasági élet körülményei között jelenleg nagy kihívások előtt áll.

A gyakran emlegetett globalizációt nem lehet megállítani. A politikai élet sürgető feladata és egyben nagy felelőssége, hogy a globalizációt rendszabályozza, és korlátok közé szorítsa, elkerülve ezáltal, hogy a jelenség a legszegényebb országok és a gazdag országokban élő szegények kárára valósuljon meg és beárnyékolja a jövő nemzedékeit is.

Európa szörnyű tévedések korszakát élte és szenvedte át. Ezek közé tartoznak a filozófia, a tudomány és a hit ideológiai leszűkítése, a vallással való visszaélés, annak hatalmi célokra való felhasználása, az ember lealacsonyítása az elméleti és gyakorlati materializmus révén, végül a tolerancia torzulása egy olyan közömbösség irányába, amely nélkülözi az állandó értékeket. Azonban Európa jellemzői közé tartozik az önbírálatra való képesség is, amely a világ kultúráinak széles körű panorámájában a földrészt megkülönbözteti.

(Folytatás a 4. oldalon)

**Patrona Hungariae, oltárkép 1739
(ismeretlen mester munkája a soproni Szent Mihály-templomból)**

Rózsafüzér Királynéja ünnepét október 7-én üljük. Az olvasóajátosság a dominikánusok buzgólkodására a 15. század folyamán nyerte el mai formáját. Köln városában alakult a legelső társulat (1475). Eddigi ismereteink szerint Kolozsvárt született (1496) az első hazai olvasótársulat. Az olvasókultusz különösen akkor vált egyetemessé, amikor a dominikánus Szent V. Pius pápa felszólítására a katolikus Európa az olvasót imádkozva könyörgött a kereszténységnek a török veszedelemmel szembeni helytállásáért. A lepantói tengeri győzelmet (1571. okt. 7.) ennek tulajdonították. Az ünnepet hivatalosan XI. Kelemen pápa rendelte el, miután 1716 Haviboldogasszony napján Savoyai Jenő Pétervárad mellett döntő győzelmet aratott a törökökön. Ez egyúttal hazánk teljes felszabadulását is jelentette.

Magyarok Nagyasszonya ünnepét (október 8.) Vaszary Kolos hercegprímás kérésére engedélyezte a pápa, amikor hazánk megérhette fennállásának millenniumát (1896).

A Regnum Marianum barokk világában a Napbaöltözött Asszony ábrázolásából bontakozik ki a Patrona Hungariae jellegzetes, máig érvényes ikonográfiája, amelyen a Szűzanya fejére a tizenkét csillagú korona helyett a Magyar Szent Korona, a karján ülő kis Jézus helyébe az ország almája, Mária másik kezébe pedig az ország jogára, kormánypálciája kerül. A lábánál feltűnő félhold a török veszedelem elmúltával bőségszaruvá, mintegy a magyar Kánaán, az extra Hungariam non est vita jelképévé alakult. Ez a barokkos Mária-ábrázolás képekről, szobrokról, céhzászlókról, pénzekről, később postabélyegekről közismertté válik. Pázmány Péter egyik prédikációjában mondja: *mái napig költő pénzünkön a Boldogasszony képe körül ama szokott bötökkel, Patrona Hungariae, Magyarország Asszonyának valljuk a Szent Szület.*

(Bálint Sándor nyomán)

Varjú Imre, Budapest

IMA ÉS FORRADALOM

Megengedte a Jóisten, hogy 2006-ban ugyanazon a helyen ünnepelhettem a forradalom emlékét, ahol ötven évvel előtte, 1956. október 23-án részese voltam a forradalomnak. Ötven évvel később annival lett másabb az emlékezés, hogy kaptam a könnygázgránátból, és futnom kellett az üldöző rendőrök elől.

Lehet aktívan és passzívan bekapcsolódni egy forradalomba. Akik akkor fegyvert fogtak, Molotov-koktélokkal égtek ki szovjet tankokat vagy csak kiálltak és szónokoltak, illetve skandálva vonultak a pesti utcákra, vagy pedig egyszerűen csak nézték az eseményeket, vagy egyszerre elkezdtek sodródni a vonuló tömeggel, aktív résztvevői voltak népként szabadságát kivívó forradalmunknak.

Tölem pár nappal később azt kérdezték a Bakáts téri kórházban fekvő sebesült egyetemisták és munkás fiatalok: „Ti hol voltatok, amikor oly nagy szükség lett volna rátok? Sebesült és haldokló társainknak de nagy szüksége lett volna, hogy feloldozzátok őket, és a szent kezzel erőt adjatok nekik.” Mi lelkigyakorlatunk voltunk, a Központi Szeminárium bezárt aajtai mögött imádkoztunk. Akkor még nem tudtuk, hogy az imádság az Isten segítségét kérő fohász elengedhetetlenül szükséges a forradalom győzelméhez. Minden eredmény és hatékonyság egyik titka, hogy az ökölből szorult kézzel együtt imára kulcsolt kezéből is van-e elegendő.

Előjárónk október 23-án nem tájékoztattak bennünket. Rádióink, újságunk nem volt. Az egy hétig tartó lelkigyakor-

lat összeszedettségét és szigorú csendjét nagyon komolyan vettük. Vasárnap reggel tudtuk meg, hogy mi történt, és órák múlva láthattuk a pesti utcákon a forradalom nyomait. Mindenféle ünneplő tömeg, nemzeti színű zászlós teherautókból, amit vidékről küldtek, élelmet osztottak. Négy hónapja felszentelt fiatal pap voltam, amikor ez történt. Egy évvel később a börtönben, a kihallgatások és a tárgyalás során tudtam meg, hogy ellenforradalmár lettem, aki a szocialista államrend megdöntésére szervezkedtem. Vagyis kiderült, hogy nemcsak imádkoztunk, hanem a szabad vasárnaptól kezdve kör-

Mindszenty József bíboros kiszabadul fogságából

házbá is jártunk naponta a sebesültekhez, ahol már sok mindent hallottunk. Az utcákon járva, amit lehetett, megfigyeltünk, és amikor már nem tudott bennünk rejtve maradni a rengeteg élmény,

(Folytatás a 3. oldalon)

SÉTA KALOCSÁN – FELEJTHETETLEN ÉLMÉNYEKEL

Írta: Semjén Zsolt, Budapest

Munkatársaimat és barátaimat kalocsai kirándulásra invitáltam a nyáron. A városához közeledve már messziről látszik az ezeréves érseki központ székesegyházának égbé nyúló két tornya. A barokk Szentháromság tér 18. századi épületei ma is őrzik a régmúlt idők hangulatát, s az ezeréves múlt emlékeinek megtekintése tartalmas, szép napot ígért. Jelentős építészeti, egyháztörténeti, művészeti és kulturális nevezetességek egész sora hívogatta az érdeklődő kirándulót. A Főszékesegyház, az Érseki Kastély híres könyvtára, az Érseki Kincstár, valamint a Paprika Múzeum megtekintése szerepelt a programunkban.

A gyönyörű olasz barokk stílusú templom a város büszkesége. Méltán sorolható az ország kiemelkedő főszékesegyházai közé. Angol és német turistákat kerülgetve csodáltak a gazdagon aranyozott, rózsaszín és fehér színekben tündöklő falait, a csodálatos stukkókat és közben hallgattuk vezetőnk ismertetőjét arról, hogy ez a templom már a negyedik ezen a helyen. Az első 1010-ben a koronát hozó Asztrik, Kalocsa első érseke építtette, a második katedrális a tatár támadásoknak esett áldozatul, a harmadik

középkori templomot portyázó hajdúcsapatok gyújtották fel 1602-ben. A ma látható olasz barokk stílusú templomot 1735–1754 között építették fel Mayerhoffer András tervei alapján. Egyedülálló és felémelő élmény volt a székesegyház híres Angster orgonáján játszó Leányfalusi Vilmos pap-organaművész játéka.

A Szentháromság tér túloldalán, a Főszékesegyház szomszédságában az úgynevezett Katona-házba sétáltunk át. Az épületet Katona István kanonok építtette 1796-ban. Itt néztük meg az Érseki Kincstár gyűjteményét, amelynek állandó kiállítása igen változatos tárgyanagggal mutatja be az ezeréves kalocsai érsekség egyházművészeti emlékeit. A művészi kivitelű tárgyak (miseruhák, mellkeresztek, kelyhek, Szent István-herma stb.) sokasága esztétikai élményt nyújt és a szöveges ismertető segítségével az egyházmegye történetével is megismerkedhettünk.

Következő programunk az Érseki Könyvtár megtekintése volt. Az impozáns barokk épületben található híres bibliotékáról és értékes gyűjteményéről már sokat hallottunk. Az ide látogatást

(Folytatás a 7. oldalon)

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Asztrológia: tudomány vagy babona?

A fenti kérdést nem írásban tette fel valamelyik olvasónk, hanem baráti körben, beszélgetés során került elő. Tekintve a rendkívüli érdeklődést és élénk vitát, amelyet kiváltott, támadt az ötlet, hogy a témát nagyobb nyilvánosság előtt, az *Életünk* hasábjain is megvitassuk.

Minden félreértés elkerülésére először is a fogalmakat kell tisztáznunk: Mi az asztrológia és miben különbözik az asztrológiától? Egy rövid történeti visszapillantás megkönnyíti a választ erre a kérdésre és áttevet a „tudomány” fogalmának meghatározásához. Ebből persze nem következik, hogy mindaz, amit nem fed a „tudomány” definíciója, automatikusan a „babona” világába tartozik. Idézhetnénk a híres mondatot Shakespeare Hamletjéből: „Több dolog van égen és földön, Horatio, mint amit filozófusok megmódoltak”.

Az ember és az égitestek világa

Mi sem természetesebb, mint hogy már a primitív embert is foglalkoztatták az égitestek és azok mozgása, amennyiben saját élete azok ritmikus változásainak befolyása alatt állt. Minthogy a nap, a hold és a csillagok lényegéről nem rendelkezett tudományos ismeretekkel, kezdetben mítikus, sőt vallásos elképzelések fűződtek hozzájuk (napimádás, a hold vallásos tiszteletei [Istár-kultusz]). A közel-keleti (egyiptomi, babilóniai) és ázsiai (kínai és indiai) kultúrák fejlődése meglehetősen korán tudományos ismeretekhez is vezetett. Így például Egyiptomban már a Kr. e. 4. évezredben az időszámítás alapján a 365 napos év volt, míg Babilóniai csillagjósról tudjuk, hogy a 3. évezredben névvel látták el az általuk ismert csillagképeket. Az is ismert, hogy a babilóniai csillagászat Kr. e. 6. században érte el virágkorát, és hogy a Pythagoreusok (Pythagoras 6. századi görög filozófus iskolája) vallották, miszerint a föld formája a golyó. A kínai és az indus vizsgálatok már eredményekre jutott: ezek kibontása visszatükrözi a helyi kulturális vonatkozásokat.

Az égitestek megfigyelésének célja kevésbé a tudományos ismeretek megszerzése, mint inkább annak a kapcsolatnak felderítése volt, amely az ember és az égitestek világa között fennállt. Egyre általánosabbá vált a meggyőződés, hogy az ember nagymértékben függ azok járásától, behatásától és ezek ismeretében életét úgy tudja berendezni, hogy az előnyös helyzetet kihasználva cselekszik, illetve igyekszik kikerülni a káros körülményeket. Mert afelől nem volt kétség, hogy az égitestek helyzete meghatározza az emberi életnek folyását, eseményeit. Erre vezethető vissza a törekvés a jövő megismerésére, és ez alapozta meg a csillagjósolást, illetve a későbbi fejlődés során tudományos alappal és részletekre kitérve a horoszkópok kidolgozását.

Az égitestek a Bibliában

Egészen más kép tárul az ember szeme elé, ha a Bibliát olvassuk.

A hat napos Teremtéstörténet a negyedik napot szenteli az égitesteknek. Valamennyi félreérthetetlenül Isten teremtménye; céljuk, hogy elválasszák a nappalt az éjszaktól, meghatározzák az ünnepeket, a napokat és az éveket, világítsák meg a földet (Ter 1,11–18). Más szóval az égitestek az ember szolgálatára vannak teremtvén; az ember tőlük való függéséről nincs szó.

Az Őszövetség többi könyvében is találhatók utalások az égitestek szerepére. Helyenként úgy tűnik, mintha a Biblia nem különböztetné meg őket világosan az angyaloktól, de legalábbis eleven lényeknek tekintené őket (Jób 38,7; Zsolt 148,2–4). Ahhoz azonban nem fér kétség, hogy Isten parancsát teljesítik (Jós 10,12–14). Az ember megcsodálhatja a nap ragyogását (Zsolt 19,5), a hold szépsé-

gét (Én 6,10), a világmindenség működését (Bölcs 7,18), de mindez Isten dicsőségét magasztalja (Zsolt 19,2), aki az „egyké törvényeit” meghatározta (Jób 38,31–33 – név szerint említve egyes csillagképeket).

De ahogy Izrael, a választott nép, nem állt mindig ellen a környező pogány népek többistenhitének, úgy vette át az égitestek kultuszát időről időre (2Kir 17,16; 21,3–5; Ez 8,16), nem annyira hitbéli meggyőződésből, mint inkább az ismeretlen erőktől való félelem jegyében, kompromisszumként (Jer 7,18; 44,17), „biztos ami biztos” alapon.

A próféták feleleltek szavukat a pogány kultusz ellen és már a Második Törvénykönyv is kifejezetten tiltja az égitestek imádatát (MTörv 4,19; 17,3), sőt megkövetelést bünteti.

Az Őszövetség tartalma és mondanivalója értelmében Krisztust, az emberiség és a mindenség Megváltóját állítja a középpontba. Ennek megfelelően ő ura a teremtet világnak, hatalma van felette. Evvel nem áll ellentétben, hogy keleti (babilóniai) csillagjósok (a Máté evangélium szövege, „mágus”-okat említ) a csillagok konstellációjából következtetnek egy rendkívüli királyi sarj születésére, és keresésére indulnak (Mt 2). A történetet sokáig mesének tartották, míg csak a modern asztrológia Kepler nyomán (†1630) be nem bizonyította annak tudományos hitelességét. Az esemény teológiai szempontból nézve arra mutat rá, hogy az egész kozmosz, az égitestek is, ennek az egyedülálló történésnek szolgálatában álltak.

Hogy ez a látásmód az ősegházban általános volt, arra legjobb példa Pál apostol levele a Kolosszeiekhez. Hivatkozva arra, hogy Krisztusban az Isten teljessége lakozik; óvja őket minden téves tanításától, „amely a világ elemein alapul” (Kol 2,8). Többek nézete szerint az apostol ezen az akkoriban elterjedt égitestkultusz érti. Márpedig Isten Krisztusban teremtett mindent a mennyben és a földön, a láthatókat és a láthatatlanokat (Kol 1,16).

A későbbi századok folyamán, főleg a keletől érkező vallási áramlatok és a „gnózis” („ismeret” – különféle filozófiai és vallási elemek keveréke) hatására az égitestekkel való foglalkozás és azok kultusza meglehetősen elterjedt.

Az Egyház mint intézmény kezdettől fogva szembefordult a csillagjósolás különféle fajaival (például toledói zsinat Kr. u. 400), és álláspontját a történelem folyamán többször megismételte, legutóbb a KEEK (Katolikus Egyház Katekizmusa) 2116. számát alatt.

Asztrológia – Asztrológia

Az égitestekkel való foglalkozás, mint láttuk, kezdetben nem ismerte ezt a megkülönböztetést. Az ember lehetőségei megismerésükre nagyon korlátozottak voltak, tudása vallásos elemekkel vegyült, érdeklődése főleg az égitestek és az ember élete közti kapcsolatokra szorítkozott. Az égitestek mozgása és a világ, illetve az egyén sorsa között párhuzamot, sőt függő viszonyt véltek felfedezni. Minthogy a csillagjárás kiszámítható volt, ebből az ember jövőjét is megjósolni lehetett tartották; mindenesetre következtetéseket vontak le egy bizonyos csillagzat jegyében született adottságaira vonatkozólag. A századok során ez a módszer egyre jobban kifinomult, egyre több adatot, hatást lehetett figyelembe venni. Ezek kidolgozása, értékelése tudományos pontosságot és széles körű ismereteket igényelt. A rendelkezésre álló adatok összevetéséből kialakult átfogó képet nevezik horoszkópnak. Minthogy az égitestek mozgása másodpercnyi pontossággal megállapítható, nincs két azonos horoszkóp, amint hogy nincs két azonos egyén a világon. Ez az asztrológia (csillagismeret) alapja.

Az asztrológia (csillagteremtés) akkor különült el az asztrológiától és lett

önálló tudomány, amikor abba egyre több babonás elem szivárgott be, és tette gondolkodó emberek számára elfogadhatatlanná, ugyanakkor a technikai eszközök fejlődése megkönnyítette az égitestek behatóbb kutatását (16–17. sz.).

Az asztrológia a maga sajátos szakrészlegeivel, a világűr, az égitestek fizikai adottságaival foglalkozik (eredet, anyag, folyamatok), de azokkal a fizikai hatásokkal (sugárzás) is, amelyek belőlük és a világűrűből kiindulva földünket, annak klímáját és az ember életkörülményeit érintik, illetve megváltoztatják. Ezért életfontosságúak az általa nyert ismeretek az emberiség túlélése szempontjából. Az asztrológia viszont tagadja, hogy az égitestek, illetve azok állása bármiféle másfajta befolyással lenne az emberiségre, illetve az egyének életére. Szerinte az asztrológia nem tudomány, hanem közel áll a babonához. Az, amire épül, nem bizonyítható, és káros hatással van az egyénekre, amennyiben elhiti, hogy az asztrális befolyással szemben tehetetlenek. Az asztrológia és az asztrológia között a különbség, mint az orvos és a kuruzsló között.

Tudomány vagy babona, vagy...?

Egy közismert és általában elfogadott meghatározás értelmében: tudomány az egy tárgyra vonatkozó igazolt ismeretek rendszere. Ha ebből indulunk ki, akkor első látásra világos, hogy az asztrológia nem tudomány, mert:

1. az általa hirdetett „ismeretek” annyira bizonytalanok, hogy legfeljebb „nézet”-nek, „teória”-nak, vagy „feltételezés”-nek (hipotézis) lehet őket nevezni; 2. ezek az állítólagos „ismeretek” semmiképp sem igazoltak; az égitestek és az egyén közötti kapcsolat valóságát sem fizikai, sem szellemi (logikai, filozófiai) érvek nem igazolják.

A mondottakból persze nem következik, hogy ilyen kapcsolat nem lehetséges, csak az, hogy nem lehet bizonyítani. A babona meghatározása sokrétűsége miatt komplikáltabb: jelentheti 1. az igaz Isten helytelen tiszteletét; 2. teremtmény részesítését Istennek kijáró tiszteletben – a jövődö megdudása érdekében – ez a jósolás – rendkívüli, csodás dolgok végrehatása érdekében – ez a mágia.

A babonához tartozik, ha bizonyos eseményeknek (számoknak, személyeknek) olyan jelentőséget tulajdonítanak, amivel ezek nem rendelkeznek, vagy olyan szavakat, cselekedeteket alkalmaznak, amelyek természetes erejükből nem képesek arra, amit az adott körülmények közt elvárunk tőlük.

A babona körébe tartozik a kártyavetés, a tenyérfóglás, bizonyos spirítiszta praktikák; az asztrológia csak akkor, ha a jövőt kutatja és jóslással járul. Ezt a magukat komolyan tartó asztrológusok elítélik, és pénzszólamnak tartják.

A „komoly” asztrológia arra a harmóniára hivatkozik, amely Isten teremtése révén az egész mindenséget áthatja. Ennek következtében a Mindenség egyes elemei (például égitestek és emberek) közt nem függés, hanem egyfajta összefüggés állhat fenn. A teremtet világ a teremtő Istent tükrözi, és így egyes elemei egymásnak megfelelnek. Evvel magyarázható – szerintük – hogy az égitestek állásából következtetni lehet például egy újszülött adottságaira, anélkül, hogy ezeket egy asztrális befolyásnak lehetne tulajdonítani. Az asztrológia tehát csak ezt a „megfelelést” értelmezi, vagyis nem babona – állítják.

De ha nem tudomány és nem babona, akkor mi? Erre nem könnyű válaszolni. Leginkább „hipotézis”-nek lehetne nevezni: feltételez bizonyos kapcsolatokat, amelyet azonban nem tud bizonyítani. De minden hipotézis annyit ér, amennyit az érvek, amelyekre támaszkodik.

Nekünk, keresztényeknek nincs szükségünk hipotézisre. A szilárd alap, amelyen állunk, Isten szava, amely Jézus Krisztusban eljött közénk. Ő a mi életünk forrása, Ő a jövőnk. Mi kell még?

Frank Miklós

IMASZÁNDÉKOK

Októberre I.

Általános: hogy a kisebbségi helyzetben lévő keresztényeknek legyen erejük és bátorságuk ahhoz, hogy éljék a hitet, és kitartsanak a hit tanúsításában.

A legtöbb ország keresztény (katolikus) közössége statisztikailag is kisebbségi helyzetben él; a százalékszám tizedes törtéktől 10–20–30-ig terjedhet. Ha pedig a közösséghez tartozásnak vagy a hit mélységének és erejének fokát nézzük, akkor Magyarországon, meg más, magyarok által is lakott országban egyaránt kisebbségi helyzetben vagyunk.

Az egyházi élet minden elemének csatlakoztatlan és kifoghatatlan forrása a Krisztussal való közösség. Pontosítsuk az életnek néhány ilyen elemét: közösség valamennyi keresztény hívó között, elkölteződés az evangélium hirdetésére és tanúsítására, a mindenki iránti szeretet melege és buzgótsága, főleg pedig a szegények, az alacsony sorban élők, a szenvedők felé nyitott szeretet.

A Krisztussal és egymással való töretlen közösség munkálása bonyolultnak szövi át az Egyházat: a püspökök egymás között, a püspökök és papjaik és más apostoli munkatársak, a helyi közösségek egymással folytonos kapcsolatot tartó tagjai, az egyházi intézmények (szervezetek, iskolák, kórházak, otthonok), nem utolsósorban pedig a családsejtek és a nagyobb családi egységek. Az erő, a szeretet, a kegyelem egyetemes, örök, kifoghatatlan forrása Krisztus, vezetéke az eucharisztikus Krisztus.

Nem törődve azzal, hogy tanúságtételünk és szeretetünk hatékonysága milyen látható és tartós eredményekben mutatkozik, nekünk Krisztus kifoghatatlanságát és bízni bízalmát kell sugározni.

A mi kisebbségi helyzetünk részként bele van ágyazva egy sok problémával megterhelt többségbe. Legyen elég rövid utalás négy óriási problémára: embermilliók végtelen szegénysége és kiszolgáltatottsága (és az ezt okozó kiáltó igazságtalanság); gyűlölködő elvakultságot mozgatott véres háborúk; az AIDS nemzedéket pusztító-veszélyeztető csapása; magyar hazánk (és más országok) íjesztő általános helyzete.

„Legyen erőnk és bátorságunk ahhoz, hogy éljük hitünket, és kitartsunk a hit tanúsításában!”

II.

Missziós: Hogy a missziós világnak kedvező alkalmul szolgáljon ahhoz, hogy minden megkereszteltben egyre mélyebb missziós tudatot ébresszen.

„A missziós világnak, amelynek nem csupán az a célja, hogy fokozza a lelkekben a missziók iránti fogékonyságot, hanem a gyűjtés is, egyre fontosabb az Egyház életében, mert arra tanít, hogyan kell adományt adni: [a] Istennek tettei felajánlással, [b] az Eucharisztia ünneplésében, [c] az egész világ misszióira.” Ezt a magvas összefoglalást II. János Pál pápa 1990. december 7-én kelt, Redemptoris missio kezdetű körlevelében olvassuk. (RM 81.)

(A) „A misszióknak sokféle anyagi gondjai vannak: nem csupán a legszükségesebb épületekre és felszerelésekre van szükség (tisztvisztelei helyek, kateketikai iskolák, szemináriumok, lakások), hanem a karitás művének fenntartására, az emberek oktatására és fejlődésük előmozdítására; hatalmas tevékenységi körről van szó, különösen a szegény országokban. A missziós egyház azt tudja adni, amit kap; szétosztja a szűlködköz között, amit a javakban bővelkedők önként adományoznak.” (RM 81.)

(B) „Mivel a keresztény erejében tagja az Egyháznak, valamennyi keresztény részt vesz a missziós tevékenységért vállalt felelősségben. A missziós együttműködés”

(Folytatás a 6. oldalon)

LISIEUX-I SZENT TERÉZ EREKLYÉJE MAGYARORSZÁGON

A budapesti Városmisszióhoz kapcsolódva, augusztus 30. és szeptember 22. között több magyarországi egyházmegyébe ellátogatott Lisieux-i Szent Teréz ereklyéje. Felkereste a Pécsi, a Veszprémi, az Egri, a Váci és az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyet.

Imádság az ereklye előtt Veszprémbe

Az ereklyét útja során mindenütt tömegek keresték fel, hogy imádkozzanak Kis Szent Teréz maradványainak közelében. Valamennyi helyszínen történelemből lehetetlen beszámolni, így csupán veszprémi és egri állomásairól tudósítunk bővebben.

Szeptember 4-én Márfi Gyula veszprémi érsek Szentkirályszabadja és Veszprém között vette át az egyházmegyébe érkező ereklyét, amit először is a Csolnoky Ferenc Megyei Kórházba vittek, ahol Szerenka Miklós és a Szent Margit egyházközség vezetésével ünnepséget tartottak. Valamennyi nővérpulton elhelyeztek egy szál rózsát, és minden betegnek átadták Lisieux-i Szent Teréz képet. Eközben a veszprémi bazilika előtti Szentháromság téren imádsággal várakoztak kicsik és nagyok. Az ereklye este 6 órakor érkezett meg, az érsek és Czaun János, a város alpolgármestere köszöntötte.

Márfi Gyula ünnepélyes szentmisét mutatott be a főegyházmegye számos papjával együtt. Szentbeszédeként talán legfontosabb üzenete, hogy a Kis Szent Terézhez hasonló életszentség ma is elérhető életcél és feladat ifjúságunk számára. Nem volt ő rendkívüli, csak Isten bevetett végtelen bizalommal tette a dolgát. Az érsek számos más fiatal szentet is megemlítve rámutatott, hogy rövid életükkel megvalósított életszentségük bizonyíték arra, hogy az életszentség nem elérhetetlen.

A szentmisét követően az ereklyét a veszprémi bazilikába vitték, ahol másnap reggelig tartó imádsággal vették körül. A kis szent a Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetbe is ellátogatott, itt Schall Tamás börtönlelkész vezetésével köszöntöttek.

Várpalotán is járt az ereklye, a főtérén Nagy Károly kanonok fogadta, majd a feldíszített plébániatemplomba vitték, amely zsúfolásig megtelt hívekkel.

Az ereklyét ezután Székesfehérváron és Budapesten keresztül az Egri Főegyházmegyébe, elsőként a Gyöngyösi Felsővárosi Plébániatemplomba szállították.

„A nagy dolgok alázatból születnek” – mondta szentbeszédében Ternyák Csaba egri érsek Kis Szent Teréz ereklyéje mellett szeptember 6-án, az egri bazilikát zsúfolásig megtöltő hívek előtt.

„Anyámnak, az Egyháznak szívében szeretet leszek!” – idézte beszéde elején az érsek Kis Szent Teréz egyik jól ismert mondatát. Reményét fejezte ki, hogy – mivel Kis Szent Teréz a missziók társvendőszejtje – jelenléte gyümölcsöt hoz, és a városnak, az egyházmegyének pedig új, missziós, evangelizáló lendület kezdését jelentheti.

Ternyák Csaba kifejtette a misszió mai jelentését: evangelizálás, új evangélicizáció. A plébániai alapvető feladata nemcsak a hívek „kiszolgálása”, hanem a hit felkínálása hívők, nemhívők számá-

ra egyaránt. A gyors, elsősorban számbeli sikerek várása helyett a mustármag példáját említette: nem elégedhetünk meg azzal, hogy már elég nagy az Egyház, hanem „a kicsi mag alázatával újra Istenre kell bízni kezdeményezéseinket”. Naponta megtérni, és élni a szeretet evangéliumát, mert ma már csak a szeretet értik az emberek, más nyelvet nem ismernek – ez az üzenete az ereklyelátogatásnak, erre hív bennünket a kis szent.

Délután rózsafüzér, keresztút, szentsegítmény szerepelt a programban, este pedig újra megtelt a bazilika szentmisére, melyet Ternyák Csaba érsek vezetett. Ezt követően került sor Louis Menvielle, a Notre-Dame de Vie papjának előadására, aki régóta kutatja, tanulmányozza Lisieux-i Szent Teréz életét.

Szeptember 7-én Miskolcra érkezett Egerből Kis Szent Teréz relikviája.

A Városmisszió hetében a budai ciszterci Szent Imre-templomban állomásozott, innen szállították át szeptember 16-án a Szent István-bazilikába, a Városmisszió ünnepélyes megnyitójára. Kis Szent Teréz ereklyéjétől szeptember 22-én vettek búcsút a budapesti hívek.

IMA ÉS FORRADALOM

(Folytatás az 1. oldalról)

elkezdünk írni is. Így született meg a 28 oldalas, a szeminárium egyik szobájában stencilgépen sokszorosított „*Kedves Barátom*” című füzet. Legalább 150 példányt szétküldtünk az országban pap barátainknak és néhány ismerősnek.

2006-ban a tüntetések, az összecsapások oly mértékben folygorsultak, hogy nem véletlenül tették fel az emberek naponta ezt a kérdést: „mi lesz ezekből az eseményekből?” A gondviselő Isten tudta, hogy 2006. október elején miért kellett a Magyar Katolikus Egyház püspökeinek, papjainak és híveinek több mint ezren Fatimába zárandokolni, hogy tudniillik a szükségben lévő nemzetünk Szűz Mária Szeplőtelen Szívének följajánlják. Amint 1956-ban az imádkozó kispapok hozzátartoztak a forradalomhoz, úgy az ima leghatékonyabb módját, a felajánlást választó Egyház nem elme-nekült az országból a kontinens legnyugatibb szélére, hanem azt tette, amire a világtörténelem 1917. május 13-a óta megtanított bennünket. Akkor ugyan csak három kis pástortyermekhez szólt a Szűzanya Fatimában, de Szűz Mária titkokat és üzeneteket bízott a gyermekekre. Ezt ismerte föl egy osztrák ferenc szerzetes, Pater Petrus, aki fejébe vette, hogy a rózsafüzér imádsággal kihajtja Ausztriából a szovjet megszálló hadsereget. Ő világosan tudta, hogy 1929. június 13-án, az egyszerű karmelita szerzetes Lucia nővérek a Szűzanya lelkére kötötte, hogy vegye rá a pápát a világ felajánlására, Szeplőtelen Szívének, benne külön megemlítve Oroszországot is. XII. Piusz pápa 1942-ben engedett a kérésnek, amit Lucia nővér gyóntatója és püspöke eljuttatott Rómába, de valahogy az Oroszország szó ki-maradt a felajánló imádságból. Ezen felbuzdulva 1946-ban Pater Petrus elindított egy rózsafüzér imahadjáratot, ami egész Ausztriát megmozgatta a munkálat és a miniszterelnök, hogy a szovjet hadsereg vonuljon ki Ausztriából. Kilen évvel később, 1955. januárjában indult Moszkvába a tárgyaló osztrák dele-

REMÉNYSÉG EURÓPA MEGÚJULÁSÁRA

A nagyszbeni III. Európai Ökumenikus Nagygyűlés

Az Európai Egyházak Konferenciája és a Püspöki Konferenciák Európai Tanácsa szeptember 4. és 9. között az erdélyi Nagyszében rendezte meg III. Európai Ökumenikus Nagygyűlését, amelyen 2500 egyházi képviselő vallotta meg hitét és fejezte ki reményességét, hogy az európai nemzetek megbékélése, tisztességes, méltó élete és gyümölcsöző együttműködése számára a keresztény értékrend és életforma, tehát Krisztus követése megújulást és megerősödést jelent.

Jézus Krisztus világossága ragyog Európában mindannyiunkra – vallotta bátorítón a nagygyűlés főtemája. XVI. Benedek pápa levélben köszöntötte Erdő Péter bíborost, a CCEE (Európai Püspöki

Konferenciák Tanácsa) elnökét és Jean-Arnold de Clermont, a KEK (Európai Egyházak Konferenciája) elnökét, valamint a nagygyűlés résztvevőit. Üzenetében áldását küldte Krisztus összes tanítványára.

Erdő Péter bíboros köszöntő szavaival kezdődött a nagygyűlés érdemi része Nagyszébenben, aki arra hívta fel a figyelmet, hogy az európai keresztények élete új szakaszhoz érkezett. A nagygyűlést akár egy folyamatnak, zárandokútnak is tekinthetjük, mely az előző kettő lépéseit követi. A baseli találkozó idején, 1989-ben Európát még egy szomorú fal választotta ketté. A mostani nagygyűlés vendéglátó országa, Románia más kelet-európai országokhoz hasonlóan máig

hordozza ezeken az időknél a következményeit. Bár földrészeink azóta politikai és gazdasági változásokon ment keresztül, a földi mennyország nem jött el. A második nagygyűlésre Grazban került sor 1997-ben. Akkoriban Európa már a szabadság és az egység útjára lépett, de az emberi és keresztény értékeket vallóknak olyan új kihívásokkal kellett szembesülniük, mint például a globalizáció, az igazságtalanság, a környezeti válság, a szekularizáció és a biotechnológia gyors fejlődése. Az emberek egy része céltalanul él, mások életük értelmét keresik.

A II. Vatikáni Zsinat hangsúlyozta: a keresztények közötti szakadás következményeként az Egyház egyre nehezebben tudja megjeleníteni és közvetíteni az egyetemeséget. Az egyik legnehezebb feladat az, hogy a keresztények szívükben megbékéljenek. Az egységhez csak az igazság és szeretet útján juthatunk el – figyelmeztetett Erdő Péter.

A Vatikáni Rádióknak nyilatkozva Jakubinyi György gyulafehérvári érsek kiemelte: „az biztos, hogy a keresztény egységet itt nem fogjuk helyreállítani.” Megfogalmazta azonban azt a reményt is, hogy bizonyos előfeltételek Nagyszébenben is lehet bontani, és azáltal, hogy a keresztény egyházak képviselői még jobban megismerhetik egymást, elmélyülhet a keresztény egységstudat, amelyért Jézus imádkozott az utolsó vacsorán.

Nagyszbeni záróüzenet

A III. Ökumenikus Nagygyűlés résztvevői záróüzenetben foglaltak meg szeptember 8-án közös reményüket és célkitűzéseiket kontinensünk jövőjével kapcsolatban.

Európa számára csak akkor lesz hihető tanúságtételünk a reményt és az egységet illetően, ha utunkat egy látható egység felé folytatjuk – olvashatjuk az üzenetben.

Az egyházaink megosztottságából fakadó fájdalom ellenére a résztvevők meggyőződésüket fejezik ki, hogy közös gyökereik sokkal mélyebbek a megosztottságnál. Kifejezik, hogy a tág értelemben vett keresztény családnak szembe kell néznie a doktrinális kérdésekkel, teljesebb egyetértésre kell jutnia az evangéliumból eredő erkölcsi értékekre és egy olyan hihető életstílusra vonatkozóan, amely mai igényes laikus világunkban – a magán- és közéletben egyaránt – az örömben tesz tanúságot Krisztus fényéről.

Az üzenet rögzíti a közös vágyat, hogy a CCEE és a KEK, Európa és más kontinensek egyházaival együtt indítson egy tanácsadó jellegű projektet, amely segít megérteni, hogy mi Európa fellegősége az „ökológiai igazságosságban” az éghajlat-változást illetően, és kezelni az ezzel kapcsolatos problémákat. Megfogalmazza az adósságeltérőlése irányuló kezdeményezések támogatását, a méltányos és szolidáris kereskedelem előmozdítását.

A nagygyűlés javaslata, hogy a szeptember 1. és az október 4. közötti időszakot minden évben szenteljék a teremtet világról való imádságnak és olyan fenntartható életstílus előmozdításának, amely hozzájárulhat a klímaváltozásban végbemenő tendenciák visszafordításához.

gáció a 325. nemzetközi tárgyalásra. A kancellár külön kérte a Patert, hogy most mozgósítson meg mindenkit. Éjjel és nappal imádkozzák minél többen a rózsafüzért. És mi lett ebből a 9 éves és benne az utolsó 9 hónapos megfeszített imádságból? 1955. október 26-án az osztrák kancellár kijelentette: Ausztria szabad lett. Erre a sikerre emlékezve határozta el Pater Petrus 1981. május elején, hogy II. János Pál pápának személyesen elmondja, ismét megérett az óra, hogy az egész világot felajánlja Szűz Mária Szeplőtelen Szívének. A Szent-átya azzal hárította el a kérést, hogy a Szűzanyának megvan a hatalma és az eszköze is arra, hogy a világ nagy eseményeinek az alakulásába beavatkozzon. Pár nappal később a Szent Péter téren történt merénylet után, amikor a pápa a kórházban tartósan magához tért, döntött a felajánlás mellett.

Három évvel ezelőtt, szeptember 12-én Meisner kölni bíboros érsek tartotta Bécsben az osztrákok háláadó szentmiséjét, amelyet 1955 óta évenként megtartanak. Szentbeszédében a következőt mondta:

„Életemnek két nagy tévedése volt, mint keletnémet állampolgármak:

1. A Szovjetuniót olyan erősnek, felfegyverkezettnek, atombombával megbiztosítottnak ismertem, hogy legalább száz évig nem lehetett remélni az összeomlást.

2. Ha majd egyszer – nem külső hatalmak által legyőzve – megszűnik a kommunizmus, akkor minden más fontos probléma is megszűnik.”

A két tévedés helyett a valóság: a Szovjetunió gyorsan megszűnt, és újabb problémák teremtettek a régiók helyett. A tanulság és tennivaló röviden az, hogy imádkozni kell főleg a rózsafüzért, engesztelni, illetve felajánlani a világot Szűz Mária Szeplőtelen Szívének. Ezt 1917-ben maga a Szűzanya kérte Fatimában.

A történelem kereké nem állt meg, újból fel kell frissíteni a reményt, és kitartóan imádkozni a rózsafüzért, hogy ismét meggyőződnünk bennünket ezeréves tapasztalatunk, amely így szól: azért él és reménykedik újra a magyar, mert él, és nem szűnik meg közbenjárni érettünk a Magyarok Nagyszonyja. □

Gyermekeknek

AZ EMBEREK ÉS MADARAK BARÁTJA

Bekészöntött ezer színével az ős, megkezdődött a tanév. Hittanórára gyülekeztek a gyerekek, és izgatottan várták István atya szavait. Októberben 4-én Assisi Szent Ferenc neve áll a naptárban, így a mai nap rá emlékezünk. Annál is inkább felelevenítjük emléket, hisz kedvelt férfinévünk, közületek is többen kapták ezt a nevet a keresztelésben.

Több mint kilencszáz évvel ezelőtt született Olaszországban, Assisi városában. Apja gazdag kelmekereskedő volt, fia a jómódú ifjak gondtalan életét élte. A vidám kor nem tartott sokáig, nehéz katonaság következett. Egy vesztés után fogságba került, súlyosan megbetegedett, és akkor volt ideje elgondolkozni az élet mulandóságán. Álmában megismert Jézus és arra kérte, térjen vissza szülővárosába. Amint az úton haladt, szembetalálkozott egy beteg koldussal. Megállította lovát, pénzt adott neki és megölelte. Jöleső érzés járta át szívét, amit eddig még nem tapasztalt.

Megértette a neki szánt üzenetet. Levetette ruháit, és zsákból vart koldusruhába öltözött. Sokan csatlakoztak hozzá, hogy mint a szegénység jegyesei Istennek szenteljék életüket. Nemcsak az embereknek, de a madaraknak is prédikált, kezére, vállára szálltak és hangosan cicseregtek, mint akik értik szavát. Róma engedélyével rendet alapított. Ferences rendházak százai vannak azóta is a világban. A szerzetesek vidám, mosolygós arca feltűnik barna csuhában, lábukról nem maradhat el a szegénység jelképe, a saru.

Hogyan válhatnak ők példaképeinké, mit üzennek nekünk? – teszi fel a kérdést István atya. A csillaggyermekszemek gondolkodóvá válnak, majd egy-egy más után nyílnak meg a szívek és az ajkak, mert mindenki ismer rászorult a saját környezetéből. Nem kell ahhoz szentnek lennünk, hogy segítsünk felebarátunknak egy biztató szóval, egy mosollyal.

Judit néni

Fiataloknak

BESZÉLŐ KEZEK

Az ember nem tudja magába fojtani az érzéseit. Ezért folyton keres valamit, amivel alá tudja támasztani mondanivalóját, amit már nagyon nehezen tud szavakkal, beszédjével mások számára hozzáférhetővé tenni. Egy ilyen „eszköz” lehet testmozgásunk – mozdulataink, de különösen kéztartásunk, gesztusaink. Az ember tud a kezével is „beszélni”... A nemhallók, a némák kezeikkel, jeleikkel értekeznek egymással...

A mi kezeink is jeleket, jelzéseket adnak le azzal a mozdulattal, ahogyan tartjuk őket. Kifejezik állásfoglalásunkat, egy „kézlegvintéssel” kifejezésre jutott elutasító véleményünket, vagy egy hívogató, barátságos mozdulattal tetszésünket, megbocsátó szándékunkat... „Valahányszor aztán Mózes felemelte kezét, győzedelmeskedett Izrael.” (Kiv 17,8–13) Az amalekitákkal háborúskodó választott nép számára Mózes kitért kezei Isten oltalmáról adnak jelzést. A bátorság és kitartás forrása ez, amely a vá-

lasztott nép győzelméhez vezet. Egy imádságos kitért kéz, ami szabadságot közvetít a veszedelemben, a megpróbáltatásban...

Életbe vágóan fontos lehet a mi életünkben is az, ha tudjuk, „kinek a kezében” vagyunk, hogy kiben bízunk, kitől várunk oltalmat akkor, amikor veszélyben az életünk. Összeütközések, viták vagy fenyegető betegségek sajnos hozzátartoznak mindennapi életünkhöz. Ezek a mi életünk csatái, ahol szükségünk van bátorságra, kitartásra, de ami a legfontosabb: Isten oltalmára. Szükségünk van egy imára kiterjesztett kézre, aki értünk könyörög... Imádságos kitért kéz lehet a mi kezünk is. A mi, Isten jóságában és irgalmasságában bízó, másokért kitért, közbenjáró, imádkozó kezünk. Hiszen az, aki mindannyiunkat a kezében tart, ő is megőrzi, ezt a megbízást adta: legyetek ti az én áldó kezeim...

Pál atya

EURÓPA...

(Folytatás az 1. oldalról)

Európában határozta meg először az emberi jogok fogalmát – folytatta beszédét XVI. Benedek pápa. Az alapvető emberi jog, amely minden más jog előfeltétele, az élethez való jog. Ez érvényes a fogantatás pillanatától kezdve egészen az élet természetes végéig. Az abortuszt ebből kifolyólag nem lehet az emberi jogok közé sorolni, annak éppen ellenkezője. Az abortusz – „mély szociális seb” – ahogyan ezt aláhúzza a néhai Franz Köning bíboros.

A Szentatya hangsúlyozta, hogy nem egyházi érdekről, hanem egy mélyen emberi elvárás tolmácsolásáról van szó, azoknak a megszületendőknél a szülője kíván lenni, akik nem hallathatják hangjukat. A pápa előtt nem ismeretlen sok nő problémája, és tudja, hogy beszédének hitelessége attól is függ, hogy az Egyház mit tesz a nehézségekkel küzdők megsegítésére.

A pápa felhívást intézett a politikai felelősökhöz: ne engedjék, hogy a gyermekáldásra mint betegségre tekintsenek, illetve ne engedjék, hogy jogrendjükből eltöröljék az abortuszra vonatkozó „jogtalanság” minősítést. Tegyenek meg mindent azért, hogy az európai országok ismét nyitottak legyenek a gyermekek befogadására. Buzdítsák a fiatalokat, hogy házasságra lépve alapítsanak családokat.

Folytassanak olyan politikát, amely kedvező a fiatal párok számára, és lehetővé teszi, hogy gyermekeket vállaljanak. Országainkban teremtsük meg ismét az öröm és az életbe vetett bizalom légkörét, amelyben a gyermekeket nem tehernek, hanem mindenki számára ajándéknak tekintik – hangzott a pápa felszólítása.

Ugyancsak nagy aggodalomra ad okot számára az a vita is, amelyet a „halálhoz adott tevékeny segítségéről” folytatnak. Fennáll annak a veszélye, hogy egy nap arra kényszerítsék a súlyosan beteg vagy idős embereket, hogy halálukat kérjék. Az élet végén bekövetkező szenvedésre a helyes válasz a szeretetteljes figyelem, a halálig tartó elkötelezés, különösen palliatív, tüneti kezelésre alapozott orvostudomány segítségével. Ehhez az egészségügyi és szociális rendszer minden területének sürgős strukturális reformjára van szükség. A pápa elismerő szavakkal illette a „hospice” mozgalmat, és sürgette a konkrét lépéseket, mint a haldoklók pszichológiai és lelkipásztori gondozása. (...)

A pápa rámutatott Európa egvedülálló felelősségére a világban. Ennek vállalásához nem kell lemondania önmagáról. A földrészt, amely népességében rohamosan öregszik, ne váljon spirituálisan is öregge. Európa akkor ébred igazán öntudatára, ha olyan felelősséget vállal a világban, amely megfelel spirituális hagyományának, rendkívüli képességeinek és nagy gazdasági erejének. (...)

MAGYAR DIÁKOK BELGIUMBAN (1947–48)

Akkor még mindenki fiatal volt, s a hercegprímás – a „rossz előjelek”: az esztergomi székfoglaló beszédét megzavaró sötét villámok ellenére –, tele volt hittel és nagy tervekkel... Nem kevesebbet akart, mint kimenteni népét az öt-éves háború s az azt követő „felszabadulás” testi-lelki traumájából, s modern, nyugat-európai látókörű ifjúságot nevelni. Ez a „nevelés” 1947-ben öltött formát és kezdett megvalósulni, annak a főként egyetemistákból álló, körülbelül harminctagú tanulmányi csoportnak a képeben, amely az Actio Catholica szervezésében és segítségével elindult „meghódítani” Belgiumot.

– Milyen szempontok alapján állították össze ezt a csoportot? – teszem föl a kérdést hatvan esztendő távolából az egyik Nyugaton élő résztvevőnek.

– Az előzményeket nem ismerem, de úgy gondolom, az „elsőként” indult társaság esetében még nem létezett határozott elgondolás. Azok kerültek bele, akik valamilyen véletlen szerencse folytán értették a Mindszenty köréhez tartozó, s céljait szívvel-lellekkel szolgáló fiatal papokat. Dinamikus, lelkes, kiváló gárda volt! Egyik tagja, Boroska István Bécsben, másik tagja, Arkay László, Budapesten halt meg. Nagy kár, hogy egyik sem írta le, egyik sem dolgozta föl ennek az érdekes vállalkozásnak a történetét!

– Bizony, a szemtanúk elmennek, s amit nem vetettek papírra, esetleg örökre elvesz. Nem egy szomorú esetről tudunk.

– A csoport tagjai zömmel agráregyetemisták voltak, s néhány érettségi előtt álló diák a budai Szilágyi Erzsébet Leánygimnáziumból.

– Mikor indultak el?

– Terv szerint 1947 tavaszán kellett volna útra kelniük, de akkor már igen nehezen adtak útlevelet. Hétről hétre biztattak, hitegettek bennünket, s már kezdtük teljesen elveszíteni a reményt, amikor egy szeptemberi napon befutott hírtelen az engedély. Csomagolni alig volt időnk, azonnal indulni kellett, s emlékszem, egészen a határ eléréséig izgalomban voltunk, nem parancsolnak-e vissza bennünket.

– És az anyagiak?

– A hercegprímás és Mihalovics Zsigmond prelátus mindent elintézett. Az úti költséget az Actio Catholica fedezte, sőt még utazóvalót (azelőtt soha nem látott nyugati konzerveket, csokoládét, déligyümölcsöt) is kaptunk tőlük. Belgiumban családkodni, szerzetesiskolákban helyeztek el bennünket. Természetesen, egyenként, hogy az ottani étellel, szokásokkal megismerkedjünk, nyelvet tanuljunk. Ezek a helyeken nem mint alkalmazzottak, „segéd-munkások”, hanem mint „családtagok” szerepeltünk. Fizetést nem kaptunk, csak zsebpénzt, viszont nehéz munkát sem végezthetünk velünk.

– Hogyan érezték magukat Belgiumban?

– Ez nagyon egyéni volt. Akadt, aki jómódú, nagylelkű családhoz került, ahol mindennel elhalmozták, de létezett olyan is, akit igyekeztek kihasználni. Én, a magam részéről, nem panaszkodhatom. Akkor megismert „pótszüleimmel” halálukig kitűnő után a kapcsolatban. 56-os menekülésem után majdnem megsértődtek, hogy nem náluk telepedtem le.

– Mi történt azokkal, akik rossz helyre kerültek? Ki foglalkozott a problémáikkal?

– Egy energikus, idealista gondolkozású, 27 éves magyar pap, az egykori cseplői káplán, Arkay László. Francia, flamand nyelvtudás nélkül került nyugatra, s keserves kínok között (a mi sokszor bonyolult ügyeinket intézve) tanult bele az írásba, a beszédbe. Vele fordult elő – anekdotaként mondom el –, hogy szótárhoza tárgyalt le egy fontos ügyet valakivel, aki szintén nagyon rosszul tudott franciául. Az eszmecsere végén derült csak ki, hogy mind a ketten magyarok.

A Chausée de Wavre 205. szám alatt lévő brüsszeli irodáját „főhadiszállásnak” neveztük. Oda futott be a posta, a sok telefon. Ő intézett egy személyben, a szó szoros értelmében „éjt nappá téve” mindent: utazott, látogatott (ahol szükség volt rá, vigasztalt, bátorított), közös kirándulásokat szervezett, adminisztrált, levelezett s vezette a nem mindig sikeres pénzügyi manővereket. A diákok rajongtak érte, a belgiumi papok azonban „túlsgáosan modern” gondolkozása miatt nehezteltek rá.

– Miben állott ez a „modernség”?

– Arkay tragikus egyéniség volt, aki a saját idealizmusába, maximalista fölfogásába bukkott bele. Akkor kezdett reformokat hirdetni, amikor az Egyház még nem ismer- te fel azok szükségességét. Nem annyira szavaiban, mint tetteiben volt „forradalmi”. Az ifjúság közé veyült, részt akart venni gondjaikban, örömeikben egyaránt. Emlékszem például egy este, amikor elkísért bennünket a brüsszeli Operába. Mindenki megbőtráncolt rajta: „Un prêtre au théâtre!” Mai szemmel, mindez nevétségnek tűnik, hiszen azóta nagyon megváltozott a katolikus papiség viselkedése. Lét-rejött a „munkás-pap” intézmény (úgy tudom, II. János Pál pápa is tagja volt annak idején) és más hasonló. De akkor ez nem volt magától értődő! Amikor hazamentünk Belgiumból, teljesen magára maradt. Nem csodálom, hogy földát a harcot... Pedig, azok közé tartozott, akik halálosan komolyan vették a hivatásukat!

– Továbbtanulási lehetőségek nem volt?

– De, lett volna. Mikor Leuwenben meglátogattuk Engelen kanonokot, Arkay tárgyalt vele ebben az ügyben. Nekem, de gondolom, másoknak is említette, hogy ha kint akarunk maradni, kaphatunk ösztöndíjat.

– Volt, aki mit maradt?

– Tudtommal, senki. Némelyek két-három hónapot töltöttek Belgiumban, mások fél évet.

– S miért nem ragadták meg ezt a remek lehetőséget?

– Társaságunk nagy részének erős honvágya volt. Akkor még el sem tudtuk képzelni, hogy a nyugati hatalmak belenyugozzanak Magyarországra végleges megszállásába. A szovjet csapatok jelenlétét „ideiglenesnek” tekintették. „Ezt már guggolva is ki lehet bírni” – mondogatták az emberek.

– Elég sokáig kellett „guggolni”?

– 1948 tavaszán érkeztem haza. Vónatom este futott be a pályaudvarra. Kiszállva, villámcsapásként nyíltam belem a fölismerés: csapdába estem! (Ilyen érzése lehet az égnek, amikor nyakára csattan a fogó vaskerete!) Indultam volna vissza, de már nem lehetett. Kint a romos, sötét város képe (a brüsszeli Rue Neuve minden háborús sérüléstől mentes csillogása után!) szimbolikus értelmet nyert. Ez „a fordulat éve” volt. Kezddőttek a nagyméretű letartóztatások, s nem sokára kezdtek közreadni a Mindszentyt elítélő íveket. Iskolákban, hivatalokban hol hittel, hol féltéssel, hol fenyegetéssel igyekeztek rávenni az embereket az aláírásukra. Aztán jött a gyalázatos „kirakatper”, s az ország népének a lelken a félelem után lassan az iszonyú dermesztés lett úrrá...

Egy-két levelet még váltottunk „Monsieur l'abbé Arkay”-val, aztán maga tanácsolta, hogy ne jelentkezünk többé (életveszélyessé vált minden nyugati kapcsolatot). Utóljára arra kért bennünket, hogy „imádkozzunk érte és egymásért”.

– Milyen elgondolkodtat, milyen lehangozó ez a történet? Az Isten ad végre a magyarságnak Mindszenty hercegprímás személyében egy karizmatikus egyéniséget, aki képes lenne nemzetét európai színvonalra emelni, nagylátókörű, öntudatos ifjúságot nevelni (hatalma, világot behódoló összeköttetése s anyagi alapja is lenne hozzá!), s durván félreállítják az útból, megalázzák, megkínózzák, s élete legtevékenyebb szakaszában semmittevésre kárhoztatják!

– A mi csoportunk „kísérleti” csoport volt, amelyet továbbbiaknak kellett volna követniük. A hercegprímás terve az volt, hogy 1948-ban mi egy másik nyugati országot látogatunk meg, míg helyünket egy újabb társaság veszi át Belgiumban...

Sajnos, mindez megüszült. Elindulásakor nem sejtettük, hogy mi vagyunk az elsők, de az utolsók is.

Saáry Éva, Lugano

Floridai levél

A KÁVÉ DICSÉRETE

Egy amerikai újságban felteszik a kérdést: Míró! mondanál le a napi kávé kedvéért? A választ – természetesen – statisztikai adatok adták meg. 42% elhagyta a reggeli újságolvasást, a napi tv-nézést és a rádiózást, őt közül egy inkább nem ebédelne és 3% kevesebbet aludna. Hogy 10% lemondana a fogmosásról, ez valószínűleg a gyerekek reggeli tejeskávájával lehet kapcsolatban.

Mi a kávét, a „fekete levest”-t rövid úton, egyenesen a törököktől kaptuk. De soká tartott, míg a 18. században eljutott a Közél-Keletről Brazíliába, amely ma a világ kávészükségletének egyharmadát látja el, és így az első helyen áll. A második Kolumbia, ahol a kávé a nemzetgazdaság egyik fő tényezője. Olyannyira, hogy a határon minden autót „fertőtlenítenek”, nehogy valamilyen ártó baktérium kerüljön az országba. A brazilok kellemes íze és élénkítő hatása miatt kedvelték meg. De hogy (szertünk) mi volt a szerepe a századokkal korábbi európai életben, ezt az általánosító érvelésüket nehezen fogadom el. Ezek szerint a 17. századig Európa bor- és sörmámorba menekült az egyre sűrűbben lakott városokat átható rettenetes bűz és piszok előtt. A kávé bevonulása ebből a ködös állapotból mentette (volna) ki a tántorgó „kontinenst”.

A kávé feltedezése a 19. század első felében élt német vegyész, Ferdinand Ruge nevéhez fűződik. A kutatók attól kezdve kizárólag a kávéfennel és hatásával foglalkoztak, mintha más anyagot nem is tartalmazna. Mára alaposan megváltozott ez a szemlélet, helyéül a foglaltat a többirányú kutatás. Az egyik a kávé antioxidáló hatásával foglalkozik. Azt a komponenszt kutatja, mely (többek között) lassítja az öregedést és jótékony hat a cukorbanál is. Ez az anyag pedig nagyobb mennyiségben található a kávéban, mint az egészség öreket emlegetett almában, banánban, zöld teában, sőt a vörösborsban is.

Hogy mindenki a maga kávéját dicséri, érthető. Hogy egymás italában (néha) semmi kedvelni valót nem találunk, szintén. Így jártunk a híres brazil kávéval, mégpedig a saját hazájában. Lehet, hogy a mi nyelvünk már eldurvult, erősebb, másfajta pörköléshez szokott, de nem sikerült felfedeznünk a brazil kávé varázsát hasonlóan a liter-számba fogyasztott amerikai kávéhoz. Szerencsére „globalizálódik” a minőségi ital fogyasztása, egymásnak adjuk át a recepteket és így ma kiváló eszpresszót lehet élvezni Sarasotában csakúgy, mint a müncheni kávéházakban. És háziasszony legyen a tulajdonos, aki kisméretű magát a szupermarketok kínálatában.

A porkölésen mulik minden – mondják a szakértők. Nem csak az ízt határozza meg – a darálás finomságával együtt –, de a szervezetre gyakorolt hatás is tölté jónak. A gyengécske amerikai kávé barátságos (friendly) a májnak – tartják erre felé –, míg az olaszok szerint csak az erős kávé az igazán jó. A nagyon feketére porkölt kávéban már alig van zsiradék (olaj) és cukor. A papírszűrő felfogja nem csak az olajat, de a káros szemesz és avogatók is.

Oly sok jó tulajdonságát fedezték fel már a (módjával fogyasztott) fekete levesnek, hogy a *British Journal of Nutrition* felteszi a kérdést: nem kellene a kávé azon élelmiszerek közé felvenni, melyekkel nem csak megelőzhető a bizonyos betegségek, de egyes esetekben egyenesen gyógyító hatásuk lehet?

Bitskey Ella, Sarasota

ŐSZI SÉTA LITVÁNIÁBAN

Kevesen tudják, hogy a legkatolikusabb országok egyike Litvánia. Alighanem ennek köszönhető, hogy a három balti állam közül itt a legmagasabb az őslakosság arányszáma, ugyanis Észt- és Lettországból a függetlenség visszanyerése előtt már felő volt, hogy az oroszok kerülnek végérvényesen többségbe. Litvániában azonban létezik a nemzeti ellenállásnak egy olyan „csúszsereve”, amelynek központját Moszkva megtörli gépezete nem tudta elérni és II. János Pál pápa személyében a helyzet belső ismerője állt ennek a „központnak” – a Vatikánnak – az élén. Nem véletlenül látogatót a Szentatya már röviddel az ország függetlenségének elnyerése után Litvániába. A közel ötven évig tartó ateista diktatúra után alighanem őt is meglepte a litván nép vallásossága. A kultúrát, a nyelvet a Katolikus Egyház igyekezett intézményesen is ébren tartani az évszázados pánszláv törekvésekkel szemben.

Litvánia első egyetemét a jezsuita renddel együtt 1579-ben Báthory István alapította. Személye idővel a magyar-litván barátság jelképévé vált. Nem véletlenül választották őt a Litvániában élő magyarok kulturális szervezeteik névadójául. Megalakulásuk után fő feladatuknak tekintették, hogy az egyetem alapítójáról – a filozófia fakultás bejáratához közel – márványtábla emlékezzék meg. A legtöbb magyar Kárpátaljáról származik, de vannak köztük olyanak is, akik orosz házastársukkal – még a szovjet időben – döntöttek úgy, hogy a „nyugati” kultúrájú Litvániában alapítsanak családot. Az ország ugyanis még a csaknem fél évszázados szovjet uralom idején is igyekezett a Nyugatra figyelni. Még az időszámításban is ezt a Nyugatot tartoztat domborítják ki: aki Németországból autón, vagy vonaton érkezik Litvániába, előbb a lengyel határon, majd az orosz fennhatóság alatt álló egykori Kelet-Poroszország – mai nevén a „Kalinyingrádi Körzet” – határán ismételtén egy-egy órával előre igazítja órá-

ját, de litván földre lépve már két órával hátracsavarja a mutatókat, mert Litvániában ugyanannyi az idő, mint Párizsban, Berlinben, Bécsben vagy Budapesten. Ez meglátszik az építkezésük stílusán is, hiszen mind a fővárosban, mind pedig Kaunasban, Litvánia második legnagyobb városában számos olyan épülete bukkanunk, amely az Osztrák–Magyar Monarchia hangulatát idézi. Tagadhatatlan persze az is, hogy a külső kerületek szürke panelháza a szocialista rendszer uniformizáló törekvéseinek lesújtó bizonyítékaként megtalálhatók Kelet-Berlintől Moszkváig és Belgrádtól Vilniuszig mindenütt. Hogy Litvánia panelházainak lakói az elmúlt időszakban – előbb a szovjet elnyomás idején, majd a függetlené válást követő súlyos gazdasági nehézségek közepette – nem lett úrrá a teljes közöny és reménytelenség, jórészt a Katolikus Egyház érdeme. A kommunizmusban a bázisközösségeket vezető papok szinten állandó életveszélyben fogtak, mégis – szinte emberfeletti erővel – mentették a hitet. Az ország függetlenségének elnyerése óta az addig rak társak, kiállítottak vagy éppen az ateizmus múzeumának használt templomokat visszadátolt eredeti rendeltetésüknek. Ottlétkor tapasztaltam, hogy szükség is volt erre, mert a templomok még a heteknapjai miséken is megtelnek. Jól eső érzés volt látni az ifjúság tömeges jelenlétét. Ahogy hallottam, a papok a kommunizmus bukása után alig győzték a keresztelőköt és esküvőket – ugyanis azok, akik korábban csak lakásokon, titokban rendezett szertartáson részesültek a szentségekben vagy a hatósági megtorlástól tartva, nem esküdtek templomban, és gyermekeiket sem tartották keresztvíz alá, sietve bepótolták a „mulasztást”. Vilniusban vagy Kaunasban sétálva szinte szebbé vált az utcák és köztérek tisztasága. Pedig utcaseprőt sem igen látni. Talán a lelki tisztasága a külsőségekben is megnyilvánul...

Vincze András

BÉCSI BÚCSÚ

Idén is a Bécsi Magyar Katolikus Egyházközség megrendezésében került sor az immár hagyományos Kárpát-medencei magyarok bécsi Szent István-ünnepségére augusztus 25-én. A Stephensdombon 13 órakor kezdődő szentmise főcelebránsaként Orosch Jánost, a Pozsonyi-Nagyfőiskolai Főegyházmegye segédpüspökét hívták meg, aki sajnálatos módon részvételi szándékában akadályozva volt, s így eme meghívásnak nem tudott eleget tenni. Készségéről azonban tanúskodik, hogy az ünnepre szánt szentbeszédét elküldve lélekben velünk ünnepel.

Szentbeszédében így buzdított:

„A történelem arra tanít, hogy meg lehet szerezni valamit erővel, de nem lehet fenntartani erőszakkal! Kard szerelte meg a hazát, és Keresztí tartja fenn.” Ezt az arany szabályt állította példaként, mely mint tudjuk nagyon nehezen valósítható meg. Látni, mit kell tenni és azt meg is tenni. Szent István királyunk épp ilyen ember volt. Láta a szükségét, és orvosolta is azt. Láta a tudatlanságot – szerzetesrendeket hívott hazánkba, akik a gyermekek lelkébe a tudás fényét lobbantattak. Láta a pogányság őrösségét – templomokat építtetett, zárdákat alapított. A sötét emberi lelkeket a szellem fényével világította meg. Szent István törvénybe iktatta a nemzet fennmaradásának feltételeit: szeressétek a nép hivatott vezetőit, szeressétek a nemzetiségeket. Igaza volt, mert törvényei nyomán ezer éve élünk. Hangsúlyozta a magvaszám Istentől kapott hivatását: az Ég

küldötte a magyar ide, a Kárpát-medencé-
be, az égi kegyelem áldotta két alakította
nemzetté, s ez az áldott Szent Jobb fem-
maradt, hogy irányítsa a nemzetét. Kultúr-
népét Nyugatra fordította, hogy Kelet ne-
pét is Nyugathoz köthesse. Isten hida lett a
magyarság az emberiség jövője érdeké-
ben. Tennünk kell valamit, ha meg akarjuk
védeni értékeinket. De vajon nem adjuk-e
fől sokszor gyáván, amit Istentől drága
örökségként kaptunk: hitünket és drága
anyanyelvünket? Szent Erzsébet, akik
ebben az évben különös tisztelettel ünne-
plünk, példát mutat nekünk, hogyan lehet
megmaradni idegen környezetben is ma-
gyarnak és kereszténynek. Ő szülőföldjé-
től távol is megőrizte az otthon kapott érte-
keit, s így buzdító példa lett mindazok szá-
mára, akik közömbös vagy ellenséges kör-
nyezetben kell, hogy küzdenek katolikus
hitükért és nemzeti identitásukért. Ünnepi
beszédét Mindszenty bíboros szavaival
zárta: »Ne felejtsek el elszüleik nyelvét.
Imádkozzatok magyarul!«

Az ünnepi szentmise után a Stephansdom Máriapócsi Oltáránál a dombon őrzött Szent István- király ereklyéhez járulhattak a hívők.

A délután folyamán a Stephansplatzon 24 zarándokcsoport mutatkozott be magyar népdalokkal, néptáncsal és népzenevel a bécsi Szent István király-napi búcsú keretében. Ezalatt a zarándokok és a bécsi magyarság az érseki palota udvarában találkoztak szeretetvendégség keretében.

Simon Ferenc, Bács

Londoni levél

MEGBOCSÁTÁS

A megbecsülés keresztényi erény. A faji megkülönböztetés okán rémségeket elkövető dél-afrikai kormány nomenklatúrájával az elnyomásból kitört feketék, a fokvárosi érsék elkelzésé alapján, monstre bűnbánó-megbecsolt gyűlésen köitöket lelki beték. A receptet most ágazás Sierra Leone, ott is megalakult az Igazság és Megbékélés Testülete és próbálja vér nélkül megoldani a tizenegy éve dúló társadalmi konfliktust. E testület élén is egy pap áll, Joseph Humper metodista püspök. A bűnbánatot bűnbocsátást követi. Humper püspök azonban tovább megy egy lépéssel. Megállapítását vitát váltottak ki, tudniük ezt monddta: „Ha a megbecsülés őszinte, akkor már tulajdonképpen mindegy, kész-e a bűnök elkövetője megbánásra.”

Olyan kiétel ez, aminek a helyességén vagy elfogadhatóságán, illetve a helytelenségén és elfogadhatatlanságán teológusok estek gondolkodóba. A *The Times* hasábjain a cambridge-i teológia professzora, Stephen Plant fejtegetése jelent meg, aki rámutat:

„Kemény dió” a püspök felvetése jogi, lélektani és morális szempontból egyaránt. Gondoljunk például Dosztojevskij Karamazovok című regényére. Van benne egy borzasztó részlet, amit az író egy korabeli újságciikk alapján emelt irodalmi magasságba. A regénybeli Iván mondja el Aljosa-nak, hogy volt egy hajfóvádszát-rájongó földirtókos, akinek a kedvenc kopóját követve dobta meg egy nyolc éves parasztyegrek, minek következtében a kutya leesett. Másnap reggel a földírsztr a szétírt rendelt a az összes szellért, a gyerek anyját is, megparancsolta a fiúnak, hogy rohanjon az erdő felé, utána uszította a kopót, s ezek a gyereket szétépték. „Megbocsáthat-e ez az anya valaha is a földirtókosnak?” – veti fel a morális kérdést az egyik Karamazov fivér a másiktak. „Különbösen akkor, ha megbánást sem mutat” – teszi hozzá.

Iván számára lehetetlenség, sőt: egyenesen felháborító lenne ez esetben a megbocsátás. Bár, ha az anyja a maga részéről képes megbocsátani a szörnyűség elkövetőjének, azt megteheti –, de nem a fia nevében.

Stephen Plant szerint a karamazovi dilemma és a Sierra Leone-i püspök alapállása egy töről jakar. A megbocsátás központi helyén áll Jézus tanításában. Máté evangéliuma szerint ez Péter is felkavarta, aki azt kérdezte Jézustól, hogy hányszor kell megbocsátani az ellenünk vétőknek. „Hétszer?” Amire Jézus azt felelte, hogy „Nem hétszer, hanem hetvenszer hétszer.” Jelezte ezzel, hogy a megbocsátásnak nincs határa.

Az azonban nem derül ki a Szentírásból, hogy Jézus akkor is feltétlen gyakorlandónak tartja a megbocsátást, ha ezt nem előzi meg az elkövetett bűn megbánása. Bocsássunk meg az ellenünk vétőknek, mint ahogy ők is megbocsátják, ha mi ellenük vétkezünk.

Magyarországon nem került sor megbíró megbecsült lelkiigazgatókra a sok gonoszágú elkövető diktátura bukása után. Nemrégiben arról folyt a vita, hogy kapja-e meg a legmagasabb magyar kiutestést egy nyugalmazott politikus, aki vezető funkcionárius volt a diktátura idején és fegyveres milícia az 1956-os forradalom leverésekor, de később voltak érdemei a demokrácia kialakulásakor. A köztársasági elnök elutasította a kormányfő felterjesztését e politikus kiutestésére. Úgy tűnik, elsősorban azért, mert az illető nem hajlandó megbánni bűnésségét a diktatőrök elnyomásában. Mentéseket keres, és még ma is úgy véli – bár ezt csak olykor-olykor mondja ki a nagy nyilvánosság előtt –, hogy helyes volt legázolni az 1956-os forradalmat. Az elnyomás hosszú évtizedei alatti széles rétegek vezették el az etikai magabiztoságot Magyarországon, bár az ösztönös moralitás nem vesztett ki. Nem tisztázódott viszont egyértelműen, hogy a keresztény megbocsátás meddig terjedjen ki azokra, akik képtelenek a megbánsásra.

Sárközi Mátyás, London

HÍREK - ESEMÉNYEK

Román ortodox átvilágítás

Az egykori román titkosrendőrség, a Securitate irattárát vizsgáló tanács megerősítette, hogy a Román Ortodox Egyház több magas rangú papi személyisége együttműködött a Ceausescu-rendszer belügyi szerveivel. Teotist román ortodox pátriárka halála után civil szervezetek kérték, hogy az átvilágító bizottság még az egyháztól megválasztása előtt ellenőrizze az egyházi méltóságok titkosszolgálati múltját.

Környezetvédelmi szimpózium

Bartholomaios konstantinápolyi pátriárka szeptemberben Grönlandon környezetvédelmi szimpóziumot rendezett. Az egyhetes találkozóon tudósok és egyházi vezetők vettek részt. A pátriárka már évek óta rendszeresen rendez nemzetközi környezetvédelmi értekezleteket, mert így is fel akarja hívni a figyelmet az Isten ajándékának tekintett élővilág megőrzésére. Tavaly az Amazonas folyó mentén tartottak szimpóziumot.

Az egység megőrzése

Zen Ze-kiun hongkongi bíboros az egyházi egység megőrzésének biztosítására tett lépésnek nevezte XVI. Benedek pápa azon levelét, amely a kínai katolikusokhoz intézett. A párbeszédre ösztönző írásban a Szentatya hangsúlyozta, hogy a vallásnak nem az államformák, hanem az emberi szívek-lelkek megváltoztatása a célja. A bíboros sajnálattal állapította meg, hogy a pápa levelének Internet-közzétételét a pekingsi hatóságok megakadályozták. Kínában becslések szerint 13 millió katolikus él.

Nem lesz fegyelmi intézkedés

Jozef Michalik przemysli érsek, a Lengyel Püspökségi Értekezlet elnöke megerősítette, hogy az Egyház nem készül fegyelmi intézkedésre a viták középpontjában

álló Radio Maryja igazgatója ellen. Felmérések szerint több mint 3 millióan hallgatják rendszeresen a nem egyszerű szélsőséges elveket hangoztató rádiót. Ez kiváltotta a Vatikán bírálatát is. Szeptemberben a varsói ügyészség is úgy vélte, hogy nincs törvényes ok a Radio Maryja vezetőjének perbe fogására.

Megemlékezések Oroszországban

Moszkvában és Szentpétervárott egyházi szertartáson tisztelegtek a kerek 70 évvel ezelőtt megkezdődött politikai tisztogatások áldozatainak emléke előtt. A köznyelvben csupán nagy terrorként emlegetett törvénytelenéseknek 1937 ősze és 1938 vége között legalább másfélmillióan estek áldozatul. A nyár végén az Északi-tenger egyik szigetén levő Szolovki kolostorból, amelyet már a 20-as évek elején kényszer-munkatáborrá alakítottak, vízi úton egy 12 méter hosszú és 7 méter széles cédrusfából készült keresztet indítottak el a Moszkva közelében lévő butovói lőterre, ahol egyházi adatok szerint 1937 őszen-telén 765 ezer politikailag megbízhatatlannak nyilvánított személyt végeztek ki.

HARMINC ÉV LUGANÓBAN...

A helvétöldi magyarságnak mindig több szervezete volt, mely a forradalom menekülteinek kulturális, hitbéli és szociális otthon nyújtott. Közülük is kiemelkedett az 1976-ban Zürichben létrehozott Svájci Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Kör – a SMIKK. Alapítása Bozsóki János ötlete volt. A szellemi vezetés elnöki feladatát Saáry Éva kapta meg, a főtákar B. Szabó Péter üzememlék lett. A kezdetek kezdetén felmerült, hogy rendszeres konferenciák legyenek. Major-Zala Lajos javaslatára az első ilyen témajáróként Kerényi Károly életét és munkásságát választották. Léven az elnök lakhelye a festői Lugano, a SMIKK-napok így kerültek ebbe a városba.

SZÁJRÓL SZÁJRA

Kínai anekdoták

Kínában réges-régen úgy tartották – és talán még ma is úgy tartják –, hogy az emberiség aranykora akkor fog pirkadni, ha Mi-Lo-Fo, a nevető Buddha, megkezdí barátságos uralmát, országglását. Az emberiség akkor elég bölcs és érett lesz, hogy végre tökéletes harmóniában, békés, örömkömben gazdag életet éljen. Ennek a kornak a hírnöke, heroldja és én még hozzátenném: előkészítője a Humor, Buddha követe.

A sajátos kínai humor talán kevésbé harsány, mint az európai, így az anekdoták is szelidebbek, gondolkodásra késztetőbbek, és többnyire tanulságot közvetítenek. Íme néhány példa izeltőnek.

Egyenleg

Egy gazdag ember, kérkedve vagyonával, így dicsekedett:

– Száz ezer ezüstöm fekszik a bankban biztonságban, érintetlenül.

Egy szegény tékozló, ezeket hallva, így válaszolt:

– Ha csak ennyi a vagyonod és így örözd, nos akkor ennyivel én is dicsekedhetem.

Mire a gazdag:

– Hohó, azért azt mégis szeretném tudni, hol az a te sok pénzéd!

A szegény meglepő válasza:

– Neked sok pénz van, de semmit sem adsz ki belőle – én pedig szívesen költeném, de egy fityingem sincs... Ez végül is egyre megy.

A közös cipő

Két testvér közösen vett egy pár cipőt. Az idősebb magának igényelte nappalra. Reggeltől estig úton volt. A fiatalabb

megrövidítve érezte magát, és hogy mégis kapjon valamit a pénzéért, arra a bolondos ötletre jutott, hogy éjszaka fogja hordani a cipőt. Mialatt ország-világ aludt, ő fáradhatatlanul járt fel és alá az udvarban, hogy valahogyrésztesüljön a közös cipő használatából. Ilyen módon aztán néhány hét alatt elnyittek szegény cipőt. Az idősebb ismét előállt a javaslattal, hogy vegyenek megint közösen cipőt. A fiatalabb azonban elutasította a javaslatot, mondván:

– Nem kell közös cipő, mert végre valahára szeretném élvezni az éjszakai nyugodalmat.

A szobatudós és a lakáscsere

A csöndet igencsak igénylő és szerető szobatudósnak – szerencsétlenségére – egy rézkovács és egy patkókovács műhelye között volt a háza. Egész nap kalapáltak, kovácsoltak, és szegény tudósunk nem volt nyugalma a tanulmányaihoz. Többször javasolta szomszédainak, hogy változtassanak lakhelyet, és ő hálából nagy lakomát, eszem-izsomot rendez nekik, csak időben hozzák hírül költözési szándékukat.

Egy szép napon megjelent a két kovács a tudósnál, hogy bejelentsék: költöznek! Udvariasan emlékeztették szomszédjukat ígéreterre. A tudós örömmel rendezte meg a lakomát két szomszédjának. A nagy dinom-dánom végefelé a házigazda megkérdezte a két kovácsot: – Aztán hová is költöztök?

A tömör válasz így hangzott:

– Én az ő házába költözöm, ő meg az enyémbé.

Közreadta: Ramsay Győző

Az előadásoknak kiváló helyszínt találtak a Paradiso negyedben. Az előadókon kívül évente 100–200 ember fordult meg, és remek hangulatban teltek a napok.

Feltétlen említést érdemel a háttér-munka is. Minden évben az önismeret gazdagító, egyetemi színvonalat megütő, magyar témájú előadások hangzottak el. Az előadók kiválasztása a vezetőség feladata volt, illetve a témákban szakavatottak ajánlására történt. Haláláig Dénes Tibor irodalmi és szellemi képzettsége óriási segítség volt mindnyájunknak. A helyszínen élő elnökasszony „Frau Smikk” (Gábor Áron szavaival) a szellemi előkészítés oroszlanrészét végezte. A többi feladatot a B. Szabó házaspár látta el, lankadatlan lelkesedéssel. Nevükhöz fűződik az ún. SMIKK-Ver-sand, azaz a könyvküldő szolgálat működtetése is. Különös szellemi csemege volt minden évben az irodalmi est.

1980-ban bővült a kör tevékenysége. Az Erdélyből menekült Török Pál festőművész vezette a képzőművészeti részt. A forradalom 25. évfordulóján a rangos Villa Malpensata múzeumában 12 nyugat-európai ország magyar képzőművészeinek nyílt kiállítása.

Tudomásom szerint a SMIKK-napokon kívül sehol sem készültek dokumentumok. A 13 esztendő anyaga ma Budapesten található a Petőfi Irodalmi Múzeumban. E sorok írójának felvételei az őhazai Szenci Molnár Társaság kiadásában megjelent, Saáry Éva által írt kötetet gazdagítják. Remélem, hogy mind a fotográfiai, mind a hanganyag szakszerű feldolgozás után a kutatóknak is olyan lelki és szellemi gazdagodással szolgál majd, mint nekünk, akik e napokat mint életünk egyik legszebb emlékeit itt megéltük.

Vass Dániel, Lugano

SÉTA KALOCSÁN...

(Folytatás az 1. oldalról)

könyvtáros-idegenvezető fogadja, így a séta valóságos utazássá vált számunkra a múltba, a régi könyvek világába. Hallottunk a gyűjtemény történetéről, a könyvtártörténeti kiállításon láthattuk az ezzel kapcsolatos dokumentumokat. A jelenlegi könyvtár lényegében a második az egyházmegye történetében. Az értékes középkori gyűjtemény kötetek közül a török idők után csak kettő került vissza Kalocsára. Ez érdekes és szakszerű idegenvezetésből megtudhattuk, hogy a mai könyvtár alapítása Patachich Ádám érsek nevéhez fűződik. A korábban nagyváradi püspök 8000 kötetet hozott magá-

A kalocsai székesegyház

val, és az itt lévő 3000 kötetes káptalani könyvtárral egyesítette. Aktívan részt vett az állomány gyarapításában, útmutatásai alapján vásárolták ügynökei az új könyveket Európa-szerte. Így jött létre a mintegy 16.000 kötetes magángyűjtemény, amelyet az egyházmegyére és a

mindenkori kalocsai érsekekre hagyományozott. Ezzel a hagyatékával 1784-ben letette a mai könyvtár alapjait.

A folyosón gregorián muzsika hangjai mellett nézhettük meg a korabeli kéziratok katalógusokat, a 15. és 16. századi régi nyomtatványokat. A modern digitális technika segítségével bepillanthatunk a könyvtár legbecsebb, legértékesebb kódexibe, ösnyomtatványiba és antikváiba.

Az érseki könyvtár

A barokk teremkönyvtárba lépve impozáns, aranyozottan csillogó könyvek sokasága kápráztatott el bennünket. Mintha visszamentünk volna az időben pár száz évet. A múlt, a történelem lehete megérinti az ide belépőt. A falak mentén három méter magas, díszesen faragott, Maulbertsch-freskókkal díszített tölgyfaállványok sorakoznak. Az egységes látvány, az aranyozott csillogás nem véletlen, hiszen Patachich Ádám érsek egy osztrák könyvkötő családdal a teljes könyvtárat aranyozott bőrkötésekbe átkötöztette. A 18. század érsekei enciklopédikus könyvtár létrehozására törekedtek, koruk tudományait a teológia mellett teljességre törekvően gyűjtötték. Bámulatos a nyelvek gazdagsága is, hiszen az európai nyelvek mellett az egzotikus nyelvek is megtalálhatók (pl. szingaléz, kínai).

A gyűjtemény ma már 150.000 kötetet számlál, és páratlanul gazdag kódexekben, valamint a könyvkiadás első évtizedeiből származó ösnyomtatványokban. Döbbenetes volt számunkra, hogy a könyvtár több mint 800 kötetes kéziratgyűjteményében 64 középkori, 11–16. századi kódex is található. Legrégibbi a Fulgentius-kódex 1040-ből. A barokk könyvtárteremben elhelyezett tárlókban gazdag izeltől kaptunk ezekből a kincsekbel, hisz itt láthattuk a Hippocrates-Galenus-kódexet 1360-ból, Vesalius anatómiai művét 1555-ből, Luther Bibliáját saját kézírásával és a Hel-tai-kronika 1575-ös kiadását. Könyvmúzeum jellege mellett a könyvtár működő, nyilvános gyűjtemény, amely nyitva áll az olvasók és kutatók előtt.

Könyvtári sétánk után nem hagyhattuk ki a világhírű kalocsai paprika történetének és természetének megismerését sem. A Szentháromság tér közelében található Paprika Múzeum ad erre lehetőséget, mely ugyancsak egy régi káptalanházban kapott helyet. Az épület padlasterében berendezett kiállítás ismerteti a kalocsai fűszerpaprika-termesztés történetét, valamint bemutatja a munkafolyamatok során használt legfontosabb eszközöket. A látogatás élményét fokozza a gerendákra akasztott több ezer paprikafűszer látványa és illata.

Kalocsa ideális helyszín az egy napos városnéző utak, az iskolai tanulmányi kirándulások és osztálykirándulások számára. A város ezeréves múltja sok-sok szálon fonódott össze Magyarországon történetével, s így az említett látványosságok megtekintése kiválóan alkalmas a közös múlt felidézésére. Számunkra egy felejthetetlen, élményekben gazdag, tartalmas napot töltöttünk az érseki székhelyen, és remélem, hogy e rövid élménybeszámoló másokban is kedvet ébreszt egy kalocsai kiránduláshoz. □

MAGYARNYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkesítések telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmise helye és ideje után. Megtalálható még az MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu>

ANGLIA:

London: Virágh József főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, Ealing, GB-London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/8856-0271. E-Mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com. Misézó helyek: London, South Croydon, Reading, Bristol, Luton, Brighton-Hove.

ÉSZAK-ANGLIA:

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37. Misézó helyek: **Rochdale**, Wolverhampton, Bradford, Nottingham.

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Tel.: 0043-1/526 49 72; Fax: 0043-1/526 49 72 25. Misézó helyek: Bécs-újhegy (Familien-Kirche); Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7. E-Mail: bmke@katolikus.at <http://www.katolikus.at>

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Erik rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmann-gasse 14, Tel.: 0043-1/317 3656.

Burgenland/Alsóór: P. Keresztferi Péter OSB, Kath. Pfarramt, A-7501 Untertwatt 226, Tel.: 0043-3352/34108. E-Mail: Keresztferi@freemail.hu. Misézó helyek: Alsóór, vasárnaponként 9.45-kor, Felsőór, vasárnaponként 10.45-kor.

Grác: Ft. Fodor János lelkész, Ugrti Mihály gondnok, Tel.: 0043-3352/34108. Szentmise minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3.

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Petrinumstr. 12, Haus 7, A-4040 Linz, Tel.: 0043-732/736581-4492 (iroda), -4493 (lakás), -4494 (Fax), E-Mail: ernest.szabo@diocese-linz.at Misézó helyek: Linz, Wels.

Klagenfurt: Ft. Simon Attila káplán, Tel.: 0043-676/877 27 345, E-Mail: simonattila@freemail.hu Szentmise minden hónap 4. vasárnapján 11.00-kor a Kapuziner Kirche-ben, Waaggasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombatán 17.00-kor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135. Érdeklődni: Schwarz Mária, Tel.: 0043-662/820 139.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Rue del Arbre Béni 123, B-1050 Bruxelles/XL. Tel.: 0032-2/64 96 188.

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liège, Tel.: 0032-4/22 33 910; Fax: 0032-4/22 11 609.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztus kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, Tel./fax: 0033-1/42 086170.

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-les-Lyon, Tel.: 0033-4/78 501636

NÉMETORSZÁG

Augsburg-i Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. Érdeklődni: Ft. Türos Dezső plébános, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, Tel.: 0049-821/41 90 25 30 vagy 0049-170/77 18 529.

Bamberg-Eichstätt-Regensburg-i Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshtut, Nürnberg, Regensburg. Érdeklődni: Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schweig, Tel.: 0049-911/507 57 96.

Essen-i Egyházmegye: Misézó helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Franziskaner Str. 69a, D-45139 Essen, Tel.: 0049-201/28 47 40 vagy Kölnben: 0049-221/23 8060.

Freiburg-Trier-Speyer-i Egyházmegyek Karlsruhe-i székhellyel: Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Heidelberg, Baden Baden. Érd.: Ft. Dr. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Elbinger Str. 2/A, D-76139 Karlsruhe. Tel./Fax: 0049-721/ 687215.

Berlin-i és Hamburg-i Főegyházmegye, Hildesheim-i és Osnabrück-i Egyházmegye: Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd. Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Holzdam 20, D-20099 Hamburg, Tel.: 0049-40/25 077 83.

Köln-i Főegyházmegye és Aachen: Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: Érdeklődni: Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Theiboldgasse 96, D-50676 Köln. E-Mail: ungarnzentrum@netcologne.de Tel.: 0049-221/238060. Fax: 0049-221/ 232120; <http://www.Ungarnzentrum.de>

Költöztetés és áruszállítás Magyarországra is, egy nemzetközi költöztető vállalatot keresztl, elfogadható áron. T.: 0049-(0)7034/270-342.

Magyar ingatlanok közvetítése. T.: 0036-30/66-76-455.

Szülőhegy, kb. 1 ha a Balatonhoz és Termál-fürdőhöz közel eladó! Részben szőlő, gyümölcsös és erdő, 2 pincével. Tel.: 0036-92/368-960 (esti órákban).

Badaconyban tulajdonostól eladó egy 1990-ben épült, két generációs (kétser három szoba), teljesen alapcincézett, dupla garázsos, központi fűtéses családi ház. A ház a Balaton-parttól nem messze, de már csendes helyen található, a felső szintről csodálatos panoráma Keszthelytől Révfülöpig. Irányára 26 millió forint/100 ezer euró. Bővebb információ: miklosi@ramet.elte.hu, illetve 0036-20/546-9521 (magyarul v. angolul).

Gondozást, háztartásvezetést vállalko gyakorlattal, közepes német nyelvtudással. Tel.: 0036-30/636-3013.

Lakás eladó Gusswerkben, Mariazell mellett, Ausztriában, 78,48 m² (lakókonyha, nappali, 2 hálószoba, fürdőszoba, WC, lodza), központi fűtés, garázs. Mariazellől 6 km-re délre, üdülőterületen, teniszpálya, turistautak, sifutópályák, sífelvonók közelében. Irányár: EUR 70.000.- Érdeklődni (németül vagy angolul): Friederike

Limburg-Fulda-Mainz-i Egyházmegye frankfurti székhellyel: Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Gießen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Telefon: 0049-69/24 79 50 21. www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freising-i Főegyházmegye: Misézó helyek: München, Rosenheim, Erding. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Misszió – Ungarischsprachige Katholische Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/982637, 982638, Fax: 0049-89/985419. E-Mail: info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de

Münster-Paderborn-Osnabrück-i Egyházmegyek: Misézó helyek: Hagen, Minden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, Neukirchen-Vluyn. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middelend 24, D-48157 Münster-Handorf. Tel./Fax: 0049-251/32 65 01. E-Mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de

Passau-i Egyházmegye: Misézóhely: Passau. Érd.: Ft. Szabó Árpád, Görzsebeterstr. 5, D-94121 Salzweg, Telefon: (08505) 12 29.

Rottenburg-Stuttgart-i Egyházmegye: Misézó helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eislingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach. Érdeklődni: P. Gyurás István SJ, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle-Str. 30, D-70186 Stuttgart. Tel.: 0049-711/2369190 E-Mail: missio@ukgm-stgt.de v. istvan.gyuras@ukgmstgt.de

Würzburg-i Egyházmegye: Misézó hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Kardinal-Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg. Telefon: 0049-931/38 62 43.

NORVÉGIA: P. Teres Ágoston SJ, Munke-rudveien, 52, N-1165 Oslo. Szentmise minden hónap első vasárnapján 14-kor a Szent József-kápolnában (Akersveien 4). Tel./fax: 0047/22744 124.

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Istituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. Telefon: 0039-06/684-2620. Misézó helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 11-kor, S. Maria dell' Orazione (Via Giulia, kivéve júl., aug., dec.) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyasszonya kápolnijában minden kedden 7.45-kor. Milánó – minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratorium (Via Tonale 19, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar misék helye: Bologna, Catania, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: P. Ruppert József SchP, Tel.: 0039-347/344 55 38, E-Mail: jruppelt@calasanz.net

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, Tel.: 0041-1/36 23 303. E-Mail: f.vizauer@gmx.ch Misézó helyek: Winterthur, St. Gallen, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld, Basel.

Freiburg: Ft. Pópa Péter, Tel.: 0041-26/534 0672. Szentmise minden hó 4. vasárnapján 11.15-kor, az Orsolyiták templomában (rue de Lausanne). Misézó helyek: **Genf:** Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. Tel.: 00 41-22/7910458; **Lausanne:** Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. Tel.: 0041-21/6478 678; **Bern:** Röm. Kath. Ungarn-mission, Ft. 7717, CH-3000 Bern. E-Mail: info@katolikus.ch <http://www.katolikus.ch> □

HIRDETÉSEK

Standthartering. Tel.: 0043-732-221-788, E-Mail: standthartering@gmx.at

Házvezetői, betegápolói munkát vállal 57 éves, tapasztalattal rendelkező megbízható, leinformálható magyar nő. T.: 0036-70/61-58-692 v. 0036/34-31-61-61.

Amberg mellett élő férfi (55/172/85) házastársat keres (42-47 év). T.: 0049-(0)9474-951-530 v. 0049-(0)162-3604262.

Regensburg környékén élő 55 éves fiatalos, vonzó, értelmiségi hölgy, komoly szándékkal barátot-társat keres 50–60 éves úr személyében. T.: 09471/606506.

Pálházán eladó oszlopos parasztház nagy terekkel és szántófölddel. T.: 0049-(0)89/672-651 (este), E-Mail: e.detre@gmx.de

Erdélyi 51 éves egyedülálló hölgy ápolást, háztartást, gyerekgondozást vállal. T.: 0711/47-42-25.

Idősek ápolását, háztartását vállalja 24 órában empátiával bíró, leinformálható, németül is beszélő magyar hölgy. T.: 0176/54-52-81-20.

Református istentiszteletek Münchenben:

Reisinger Str. 11., minden hó 1., 3., 5. vasárnap 16 órakor; 2. és 4. vasárnap 11 órakor. Tel.: 089/601 13 35, www.reformatus-muenchen.de

MAGYAROK NAGY ZARÁNDOKLATA

Hosszú időkre tekint vissza a mariazelli zárandoklatok története, főleg a gyalogos zárandoklatoké. Ezek között is a legjelentősebb az 1857-es, amelyet Scitovszky hercegprimás vezetett (2000 pap és 30.000 zárandok). Ez volt Mariazell történetében a legnagyobb magyar zárandoklat, és ez lett a kibékülés (1867) nyitánya. A város keleti utcáját a mai napig Ungarnstraße, Magyarok utcája nével jelölik. A gyalogosan érkezőket Szent István és Szent Imre szobra köszönti a templom lejárta kapujánál. A falon díszes keretben függő festmény Árpád-iház Szent Görzsebetet ábrázolja, ruháján magyar címeres ékszerrel. Ezt az esztergomi káptalan adományozta 1857-ben Mariazell alapításának 700. évfordulójára.

Október 7-én, vasárnap, 12.00 órakor ünnepi szentmisében imádkozunk Dr. TERNYÁK CSABA érsek úrral a Magyarok Nagyasszonyához a 850 éves Mariazellben. Erre a szép ünnepre hívjuk a kedves híveket határon innen és túl, egész Európából.

További információ:

Bécsi Magyar Katolikus Egyházközség
Tel.: +43/1-526-4972
www.katolikus.at

EUROPÁI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi terjesztőinkkel (missziókkal) rendezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az „ÉLETÜNK” müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró, házassági, általános hirdetések betétként: 0,10 EUR
Jellegű, postaköltség: 5,00
Üzleti, nyereséges hirdetés betétként: 0,20
Nagybetűs sorok betétként: 0,40
Egyszerű, 1 „pontos” keret: 10,00
Kétfélsoros hirdetés az ésszeg kétszerese.
Külön kívánságokat esetenként árazunk.

Egyesületi háromsoros hirdetésnél 10 %, házassági hirdetésnél 20 %, illetve egyszévi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

A hirdetések befizetésének határideje legkésőbb a hó 10-ig!

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közölünk!

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

Párizs

Keresztelések: Texier Lionel-Daniel-Marie és Wighardt Krisztina-Gabriella leánya: *Klervie-Michelle-Irén* 2007. június 10.; Meixner Frédéric-Julien és Gálfi Dóra fia: *Étienne-Nicolas* 2007. június 23.

*

Szentségi házasságok kötöttek: *Blanquet Sylvain és gróf Jankovich Ilona* 2007. április 28.; *Gellen Barnabás és Dautremere Justine* 2007. június 9.; *Rabanal Marc és Dede Agnes* 2007. július 28.

*

Halottaink: Dr. Bors Valéria 2007. március 23.; Tremel Eugene 2007. május; *Eustache Gabriella* 2007. június 28.; *Dr. Szén József* 2007. július 27.; *Pálkás Julius* 2007. július 20.; *Pontois-Horváth Irma* 2007. augusztus 10.; *Raymond Barre*, miniszterelnök 2007. augusztus 25.

Adj Uram, örök nyugodalmat nekik és az örök világosság fényeskedjék nekik.

† Rev. Dr. BISZTYÓ JÓZSEF 1920–2007

Biszyó József 1920. február 8-án született Akasztón. Ott járt elemi iskolába, majd 1932–40 között a kalocsai jezsuita gimnáziumban tanult és érettségizett. 1940-ben Rómába küldte püspöke, és a Gregorinai Egyetemen tanult 1940–50 között, ahol megszerezte a Ph.L. és S.T.D. fokozatokat. 1947. október 26-án szentelte őt páppá Rómában, a Gesu-ban, Traglia bíboros.

1951-ben Kanadába ment, ahol a Saskatoon egyházmegyében szolgált: Allau-ban, SK, 1951–52-ben; Biggar-ban, SK, 1952–54-ben; Saskatoon katedrálisában, 1954–57-ben; St. Pius X szeminariumban, 1957–80-ban. S.T.M. professzor volt 1960–86 között. – Saskatoon-ban a kis magyar közösségnek havonta két vasárnapon tartott szentmisét. Kisegített lelki napokkal, előadásokkal Edmontonban, és a karizmatikus csoportnak lelkipályákkal Vancouverben.

2002-ben hazatért Magyarországra, Kalocsára. Ott halt meg 2007. augusztus 15-én, s szülőfalujában, Akasztón temették el.

Miklós-házy Attila ny. püspök

ÉLETÜNK Szerkesztőség és kiadóhivatal: MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA Landwehrstr. 66 • D-80336 München Telefon: (089) 532 82 88 Telefax: (089) 532 82 45 E-Mail: elcunetn@gmx.de Felelős kiadó: Magyar Katolikus Delegatura Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc Felelős szerkesztő: Czoborczy Benke A szerkesztőbizottság tagjai: Dr. Frank Miklós, Ramsay Győző, Szamosi József és Vincze András Redakción és Herausgeber: UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATUR Landwehrstr. 66 • D-80336 München Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc Telefon: (089) 532 82 88 Telefax: (089) 532 82 45 E-Mail: elcunetn@gmx.de Abonnement für ein Jahr: 15,- EUR 11 Exemplare nach Übersee mit Luftpost US\$ 50,- ELŐFIZETÉS: Az Életünket a helyi magyar lelkesítők terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúli, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot. 1 példány ára: 150 EUR Előfizetési ár egy évre 15,- EUR Tengerentúli USA 50,- BANKSZÁMLÁNK: Ungarische Katholische Delegatur Sonderkonto „ÉLETÜNK”. Postbank München Konto-Nr.: 606 50-003 – BLZ 700 100 80 IBAN DE16 7001 0080 0060 6508 03 BIC PBNKDE33 Erscheint 11 mal im Jahr. Satz: ÉLETÜNK Druck: AMPER-WERBE-DRUCK Verlag Hammerand GmbH Hasenheide 11, 82256 Fürstenfeldbruck Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei. A KIADVÁNYHÖZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.
